

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów	7
Wstęp	17
Rozdział I	
Państwo białoruskie – idea czy możliwość? Białoruskie dążenia państwowe do okupacji Białorusi przez III Rzeszę (marzec 1918–czerwiec 1941)	43
W cieniu potężnych sąsiadów. Kwestia białoruska od proklamowania Białoruskiej Republiki Ludowej do wybuchu II wojny światowej	43
Powstanie i działalność Białoruskiej Republiki Ludowej	43
Białoruś Radziecka w okresie międzywojennym	49
Białorusini w II Rzeczypospolitej. Tożsamość i partie	58
Wygnańcy. Białoruska emigracja polityczna	72
„Hakenkreuz” i Pogoń. III Rzesza a ruch białoruski w przededniu II wojny światowej	74
Zjednoczeni i podzieleni. Białoruski ruch niepodległościowy od września 1939 do czerwca 1941 roku	87
Postawy działaczy białoruskich i społeczności białoruskiej wobec agresji niemieckiej i radzieckiej na Polskę	87
Białorusini a problem przekazania Wileńszczyzny Litwie	93
Pierwsza kolaboracja. Białorusini w strefie niemieckiej do inwazji Niemiec na ZSRR	97
Białorusini a wywiad niemiecki i radziecki	111
Rozdział II	
Walka o niepodległość czy kolaboracja? Białoruski ruch niepodległościowy w czasie wojny niemiecko-radzieckiej (czerwiec 1941–maj 1945)	119
Polityka narodowościowa Niemiec na podbitych terenach	119
Działalność niepodległościowców białoruskich pod okupacją niemiecką	140
Próby tworzenia białoruskiej reprezentacji politycznej w oparciu o Niemcy. Białoruska Samopomoc Ludowa i Rada Zaufania	140

Szkolnictwo	151
Organizacje młodzieżowe	158
Próby białoruskiej kultury religijnej	172
Wykorzystanie białoruskich symboli narodowych pod okupacją niemiecką	186
Stosunek do Żydów i holocaustu	190
Stosunek wobec Ukraińców	200
Poparcie ludności białoruskiej dla ruchu niepodległościowego	205
Białoruskie podziemie niepodległościowe pod okupacją niemiecką: mity czy rzeczywistość?	213
Powstanie i działalność Białoruskiej Rady Centralnej (grudzień 1943–czerwiec 1944)	226
Działalność organizacji białoruskich poza granicami Okręgu Generalnego Białoruś (1941–1944)	239
Generalne Gubernatorstwo i III Rzesza	240
Okręg Białystok	244
Okręg Generalny Litwa	249
Okręg Generalny Łotwa	256
Komisariat Rzeszy Ukraina	258
Obszar pod administracją wojskową Grupy Armii „Środek”	261
Działalność Białoruskiej Rady Centralnej po zajęciu Białorusi przez Armię Czerwoną (lipiec 1944–maj 1945)	267
 Rozdział III	
„Substytut niepodległości”. Białoruskie formacje zbrojne w służbie niemieckiej (1941–1944)	285
Białoruska policja pomocnicza: załączek wojska narodowego czy bezideowi złoczyńcy?	285
Miejscowa policja na okupowanej Białorusi: organizacja i działalność	285
Stosunek działaczy białoruskich do policji pomocniczej	294
Batalion ochrony kolei	306
Wsie obronne	307
Białoruski Ochotniczy Korpus Samoobrony	308
13 batalion policji pomocniczej SD	318
Formacje wojskowo-policyjne złożone z Białorusinów poza granicami Okręgu Generalnego Białoruś	329
Białoruska Obrona Krajowa	334
Białoruskie formacje wojskowe na terenie III Rzeszy (sierpień 1944–maj 1945 r.)	350

30 Dywizja Grenadierów SS (rosyjska nr 2)	350
1 Kadrowy Batalion Białoruskiej Obrony Krajowej w Berlinie ...	361
30 Dywizja Grenadierów SS (białoruska nr 1)	364
Specjalny batalion komandosów Dalwitz	374
Organizacje młodzieżowe o charakterze paramilitarnym	380
Umundurowanie białoruskich formacji zbrojnych w służbie niemieckiej	385
 Rozdział IV	
Pogoń z Orłem czy bez Orła? Polska wobec białoruskich dążeń niepodległościowych i stosunki polsko-białoruskie podczas okupacji niemieckiej (1941–1944)	393
Konflikt polsko-białoruski w Okręgu Generalnym Białoruś	393
Partie i stronnictwa polityczne wobec sprawy białoruskiej	426
Polityka rządu RP na uchodźstwie wobec kwestii białoruskiej	438
Polskie podziemie niepodległościowe wobec kwestii białoruskiej. Białorusini w polskim podziemiu zbrojnym	450
Białorusko-polskie próby porozumienia	469
 Rozdział V	
„Narodowe w formie, socjalistyczne w treści”. Białoruskie dążenia niepodległościowe a ZSRR oraz powojenne losy działaczy białoruskich w ZSRR i Polsce (1941–1956)	483
Radziecka polityka narodowościowa wobec Białorusinów po wybuchu wojny niemiecko-radzieckiej	483
Projekt „Białoruskiej Armii Samodzielnej” w składzie Armii Czerwonej	488
„Partyzancka republika”. Radzieckie służby specjalne i komunistyczna partyzantka oraz zwalczanie przez nich niepodległościowców białoruskich	493
Kwestia białoruska w polityce zagranicznej Kremla	500
Powojenna sowietyzacja i rusyfikacja Białorusi	504
Skazani i wyklęci. Represje radzieckie wobec działaczy białoruskich	510
Walka o przetrwanie. Białoruskie podziemie antykomunistyczne ...	515
Legenda „Czarnego Kota”	515
Podziemne organizacje młodzieżowe	541
Opór w łagrach i obozach	545
„Na celowniku безпеki”. Niepodległościowcy białoruscy w Polsce ...	547

Rozdział VI	
„Niewczesne zamiary, zapóźnione żale, potępione swary”. Białoruska emigracja polityczna na Zachodzie w latach 1945–1956	575
Białorusini w obozach dipisów w Niemczech Zachodnich w latach 1945–1947: organizacja, skupiska i liczebność	575
Rozłam polityczny	587
Kształtowanie się emigracji politycznej po rozłamie	601
Główne skupiska i organizacje	601
Życie religijne a rozłam polityczny	632
Ruch kombatancki wobec rozłamu politycznego	646
Partie i organizacje polityczne	663
Rada Białoruskiej Republiki Ludowej	679
Struktura i działalność	679
Rada Białoruskiej Republiki Ludowej na arenie międzynarodowej	686
Białoruska Rada Centralna	725
Struktura i działalność	725
Kontakty międzynarodowe Białoruskiej Rady Centralnej	733
Zakończenie	749
Bibliografia	767
I. Źródła	767
II. Prasa	776
III. Opracowania i artykuły	777
Aneks	
Noty bibliograficzne działaczy białoruskich w latach 1939–1956	799
Indeks	813
Fotografie i dokumenty	853